

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.7.2020 r.
COM(2020) 607 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Strategia UE na rzecz skuteczniejszej walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w
celach seksualnych**

WPROWADZENIE

Przepisy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowią m.in., że dzieci mają prawo do takiej ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra. W Konwencji o prawach dziecka z 1989 r. ustanowiono prawo dzieci do ochrony przed wszystkimi formami przemocy¹.

Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych stanowi szczególnie poważne przestępstwo pociągające za sobą szereg różnych i poważnych **konsekwencji, z którymi ofiary zmagają się przez całe życie**. Przez wyrządzanie krzywdy dzieciom przestępstwa te są również przyczyną **znaczącej i długotrwałej szkody społecznej**. W wielu przypadkach dzieci są niegodziwie traktowane w celach seksualnych przez osoby, które znają, którym ufają i od których są zależne². To sprawia, że zapobiegnięcie tym przestępstwom i ich wykrycie jest szczególnie trudne. Istnieją przesłanki, że **kryzys związany z COVID-19 pogłębił problem**³, zwłaszcza w przypadku **dzieci, które mieszkają ze swoimi oprawcami**⁴. Ponadto dzieci **spędzają obecnie więcej czasu w internecie niż wcześniej, prawdopodobnie bez nadzoru**. Chociaż umożliwiło im to kontynuowanie nauki i utrzymywanie kontaktu z rówieśnikami, istnieją oznaki zwiększonego ryzyka, że dzieci mogą napotkać **osoby szukające swoich ofiar w internecie**⁵. Przy większej liczbie sprawców odizolowanych w domach wzrósł **popyt na materiały prezentujące seksualne wykorzystywanie dzieci** (np. o 25% w niektórych państwach członkowskich⁶), co z kolei prowadzi do wzrostu popytu na nowy materiał, a tym samym do **nowych przypadków niegodziwego traktowania**⁷.

Rada Europy szacuje, że w Europie **jedno na pięćoro dzieci pada ofiarą** jakiejś formy przemocy seksualnej⁸. Niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci może przyjąć różne formy, które mogą wystąpić **zarówno w internecie** (np. zmuszanie dziecka do podejmowania czynności seksualnych za pośrednictwem transmisji strumieniowej na żywo lub wymiana w internecie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci), **jak i poza nim** (np. podejmowanie czynności seksualnych z udziałem dziecka lub doprowadzanie dziecka do udziału w prostytucji dziecięcej)⁹.

¹ W odniesieniu do niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w kontekście domowym istotna jest również [Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej](#) (CETS. 210; COM 2016(111) final).

² Dotyczy to głównie dzieci niepełnosprawnych mieszkających w placówkach opieki instytucjonalnej.

³ Europol, [„Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic”](#) [[„Wykorzystywanie izolacji: sprawcy i ofiary niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie w czasie pandemii COVID-19”](#)], 19 czerwca 2020 r.

⁴ Światowy sojusz WePROTECT, World Childhood Foundation, UNICEF, UNODC, WHO, ITU, Globalne Partnerstwo w Celu Likwidacji Przemocy wobec Dzieci i UNESCO, [„COVID-19 and its implications for protecting children online”](#) [[„COVID-19 i jej wpływ na ochronę dzieci w internecie”](#)], kwiecień 2020 r.

⁵ *Tamże*.

⁶ Europol, [„Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic”](#) [[„Wykorzystywanie izolacji: sprawcy i ofiary niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie w czasie pandemii COVID-19”](#)], 19 czerwca 2020 r.

⁷ Liczba zgłoszeń niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych na świecie [wzrosła czterokrotnie w kwietniu 2020 r.](#) (4,1 mln zgłoszeń) w porównaniu z kwietniem 2019 r. (około 1 mln) – na podstawie zgłoszeń do Narodowego Centrum Stanów Zjednoczonych ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych.

⁸ Rada Europy, [„One in Five campaign”](#) [[„Kampania jedno na pięćoro”](#)].

⁹ Niniejsza strategia odnosi się dla uproszczenia do niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, ale należy ją rozumieć również jako obejmującą materiały prezentujące seksualne wykorzystywanie dzieci i niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych (które w prawodawstwie określa się terminem „pornografia dziecięca”).

W przypadku gdy niegodziwe traktowanie jest nagrywane i udostępniane w internecie, szkoda pozostaje utrwalona. Ofiary muszą żyć ze świadomością, że zdjęcia i nagrania przestępstw prezentujące najgorsze chwile ich życia są rozpowszechniane i każdy, w tym ich znajomi lub krewni, może je zobaczyć.

Nadużyto gwałtownego rozwoju świata cyfrowego, czyniąc to przestępstwo **prawdziwie globalnym**, co niestety ułatwiło utworzenie ogólnosiwiatowego rynku materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci. W ostatnich kilku latach odnotowano **drastyczny wzrost** zgłoszeń niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie dotyczących UE (np. zdjęć wymienianych w UE, ofiar w UE itp.): z 23 tys. zgłoszeń w 2010 r. do ponad 725 tys. w 2019 r., które obejmowały ponad 3 mln zdjęć i nagrań¹⁰. Podobnie drastyczny wzrost nastąpił na świecie: z 1 mln zgłoszeń w 2010 r. do niemal 17 mln w 2019 r., które obejmowały blisko 70 mln zdjęć i nagrań¹¹. Zgłoszenia wskazują, że UE stała się **miejscem, z którego udostępnia się najwięcej materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci na świecie** (w 2016 r. była to ponad połowa, w 2019 r. – ponad dwie trzecie)¹².

W ostatnim czasie postępowanie przygotowawcze w sprawie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych prowadzone w Niemczech doprowadziło do wykrycia potencjalnie ponad 30 000 podejrzanych korzystających z czatów grupowych i usług przekazywania wiadomości w celu wymiany materiałów, zachęcania siebie nawzajem do tworzenia nowych materiałów oraz wymiany wskazówek i sztuczek dotyczących nagabywania ofiar i ukrywania swoich działań¹³. Korzystanie z pełnego szyfrowania transmisji utrudnia zidentyfikowanie sprawców, a wręcz to uniemożliwia. W ramach tego konkretnego przykładu dotychczas zidentyfikowano jedynie 72 podejrzanych w Niemczech i 44 ofiary.

Wprowadzenie **pełnego szyfrowania transmisji**, chociaż jest korzystne dla zapewniania prywatności i bezpieczeństwa łączności, ułatwia również dostęp do bezpiecznych kanałów sprawcom, w ramach których mogą oni ukryć przed organami ścigania swoje działania, takie jak handel zdjęciami i nagraniami. W związku z tym należy **bezzwłocznie zająć się** kwestią stosowania pełnego szyfrowania transmisji do celów przestępczych, wprowadzając możliwe rozwiązania, które umożliwiłyby przedsiębiorstwom **wykrywanie i zgłaszanie** niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych dokonywanego za pośrednictwem łączności elektronicznej, w której stosuje się pełne szyfrowanie transmisji. Każde rozwiązanie musiałoby zapewniać zarówno prywatność łączności elektronicznej, jak i ochronę dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych oraz wykorzystywaniem

¹⁰ Na podstawie zgłoszeń do [Narodowego Centrum Stanów Zjednoczonych ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych \(NCMEC\)](#). Prawo Stanów Zjednoczonych przewiduje wymóg, aby przedsiębiorstwa internetowe z siedzibą w Stanach Zjednoczonych zgłaszały do Narodowego Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych wszystkie przypadki niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, które odkryją w swoich sieciach. Narodowe Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych przekazuje następnie te zgłoszenia właściwym organom publicznym na całym świecie, aby podjęły czynności. Ponieważ największe przedsiębiorstwa internetowe mają swoje siedziby w Stanach Zjednoczonych, Narodowe Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych faktycznie centralizuje zgłaszanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych z całego świata.

¹¹ *Tamże*.

¹² Internet Watch Foundation, [Sprawozdania roczne z lat 2016–2019](#).

¹³ BBC, [„Germany investigates 30,000 suspects over paedophile network”](#) [„Niemieckie dochodzenie w sprawie 30 000 podejrzanych o udział w siatce pedofilskiej”], 29 czerwca 2020 r.; Frankfurter Allgemeine, [Die schockierende Zahl des Tages: 30.000 Verdächtige](#), 29 czerwca 2020 r.

seksualnym, jak również ochronę prywatności dzieci przedstawianych na materiałach prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci.

Walka z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych stanowi **priorytet dla UE**. Zarówno Parlament Europejski¹⁴, jak i Rada¹⁵ wezwały do prowadzenia dalszych konkretnych działań. Podobne apele wystosowano na całym świecie na wielu forach¹⁶, w tym w mediach¹⁷, ponieważ stało się oczywiste, że świat jako całość **przegrywa bitwę** przeciwko tym przestępstwom i nie zapewnia skutecznej ochrony prawa każdego dziecka do życia wolnego od przemocy. W związku z tym UE musi **poddać ponownej ocenie i zwiększyć swoje starania**.

Celem niniejszej strategii jest zapewnienie skutecznej reakcji na poziomie UE na potrzeby walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych. Stanowi ona ramy **opracowania zdecydowanej i kompleksowej reakcji** na te przestępstwa zarówno w ich **internetowej, jak i pozainternetowej** formie. Określono w niej **osiem inicjatyw** mających na celu opracowanie i wdrożenie właściwych ram prawnych, wzmocnienie reakcji organów ścigania i pobudzenie do skoordynowanych działań wielu zainteresowanych stron na rzecz **zapobiegania, ścigania i udzielania pomocy ofiarom**. W ramach inicjatyw wykorzystuje się wszystkie **narzędzia dostępne** na poziomie UE – zarówno w odniesieniu do **unijnego prawa materialnego** (sekcja I), jak i w odniesieniu do **finansowania i współpracy** (sekcja II)¹⁸. . Niniejsza strategia będzie realizowana przez kolejnych pięć lat (2020–2025)¹⁹.

I. OPRACOWANIE I WDROŻENIE WŁAŚCIWYCH RAM PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH OCHRONY DZIECI

W 2011 r. UE podjęła istotny krok, przyjmując dyrektywę w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych (2011/93/UE²⁰), której **wdrażanie** w państwach członkowskich należy w obecnej sytuacji doprowadzić do końca w trybie **pilnym**. Równocześnie wszelkie zidentyfikowane luki prawne należy wyeliminować za pośrednictwem najodpowiedniejszych środków.

1. Zapewnienie pełnego wdrożenia obecnego prawodawstwa (dyrektywy 2011/93/UE)

Dyrektywa w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych była pierwszym **kompleksowym instrumentem prawnym UE**, w którym ustanowiono minimalne normy dotyczące określania przestępstw i kar dotyczących niegodziwego

¹⁴ [Rezolucja w sprawie praw dziecka z okazji 30. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka](#), listopad 2019 r.

¹⁵ [Konkluzje Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych](#), październik 2019 r.

¹⁶ Na przykład podczas [Szczytu światowego sojuszu WePROTECT na rzecz ukrócenia wykorzystywania seksualnego dzieci w internecie z grudnia 2019 r.](#) lub przez [sojusz pięciorga oczu \(Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonego Królestwa, Kanady, Australii i Nowej Zelandii\)](#) w [lipcu 2019 r.](#)

¹⁷ Zob. na przykład serię artykułów New York Timesa opublikowanych w okresie od [września 2019 r.](#) do [lutego 2020 r.](#), w których ukazano społeczeństwu głębię i złożoność problemu.

¹⁸ Zob. [plan działania dotyczący niniejszego komunikatu](#), aby uzyskać więcej szczegółowych informacji na temat przeprowadzonych ukierunkowanych konsultacji.

¹⁹ Wdrażanie niniejszej strategii zostanie skoordynowane z wdrażaniem innych stosownych strategii, które Komisja przyjęła w ostatnim czasie lub wkrótce przyjmie, w tym strategii na rzecz praw dziecka, w zakresie prawa ofiar, na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi, na rzecz unii bezpieczeństwa i na rzecz równouprawnienia płci.

²⁰ [Dyrektywa](#) Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, Dz.U. L 335 z 17.12.2011. Dla uproszczenia w niniejszym dokumencie odnoszono się do niej jako „dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych.”

traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka, obejmującym zapobieganie, ściganie i oskarżanie w sprawie przestępstw oraz udzielanie pomocy ofiarom i ich ochronę.

Rzeczne przestępstwa obejmują sytuacje mające miejsce **w internecie i poza nim**, takie jak oglądanie i dystrybucja materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci, uwodzenie dzieci przez Internet (tj. nawiązywanie więzi emocjonalnej z dzieckiem przez internet do celów niegodziwego traktowania w celach seksualnych) i niegodziwe traktowanie w celach seksualnych z użyciem kamery internetowej. Oprócz prawa karnego materialnego i procesowego w dyrektywie określono wymóg, aby państwa członkowskie wprowadziły szerokie środki administracyjne (tj. o charakterze nielegislacyjnym), między innymi w zakresie wymiany informacji z rejestrów karnych między państwami członkowskimi za pośrednictwem europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS) jako elementu przeszukiwania informacji o danej osobie na wstępnym etapie rekrutacji przy zatrudnianiu na stanowiska wiążące się z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi, lub szkolenie specjalistów, którzy mogą mieć kontakt z dziećmi będącymi ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych. Środki te wymagają zaangażowania i koordynacji **wielu podmiotów** z różnych obszarów publicznych (np. egzekwowania prawa, usług opieki zdrowotnej, usług edukacyjnych i społecznych, organów ds. ochrony dzieci, wymiaru sprawiedliwości i prawników praktyków), jak również podmiotów prywatnych (np. z obszaru przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego).

Państwa członkowskie poczyniły **znaczące postępy** we wdrażaniu przedmiotowej dyrektywy. Potencjał dyrektywy nie został jeszcze jednak w pełni wykorzystany – zakres jej oddziaływania mógłby zostać istotnie zwiększony, gdyby państwa członkowskie **w pełni wdrożyły** wszystkie jej przepisy. Wyzwania nadal dotyczą obszarów **zapobiegania** (w szczególności programów zapobiegania dla sprawców i osób, które obawiają się, że mogą popełnić przestępstwo), **prawa karnego** (zwłaszcza określania przestępstw i wymiaru sankcji karnych) oraz środków **pomocy, wsparcia i ochrony** na rzecz **ofiar** będących **dziećmi**²¹. W 2019 r. w celu zapewnienia pełnego wdrożenia Komisja wszczęła **postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego** wobec 23 państw członkowskich²².

Komisja będzie wciąż ściśle współpracować z państwami członkowskimi, aby **w trybie pilnym** rozwiązać wszystkie pozostałe kwestie i zapewnić pełne wdrożenie dyrektywy w całej UE i pełną zgodność z jej przepisami. Komisja będzie również wspierać pracę państw członkowskich w tym obszarze, nadal ułatwiając **wymianę najlepszych praktyk** i wyciągniętych wniosków²³.

<i>Kluczowe działanie:</i>

²¹ W celu zapoznania się z dodatkowymi szczegółowymi informacjami zob. [sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady oceniające, w jakim stopniu państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej](#), COM(2016) 871 final, a także [sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady oceniające wdrożenie środków, o których mowa w art. 25 dyrektywy 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej](#), COM(2016) 872 final.

²² Wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem DK (która nie jest związana dyrektywą) oraz CY, IE i NL (z którymi prowadzony jest dialog dotyczący zgodności).

²³ Od 2017 r. Komisja zorganizowała sześć warsztatów z ekspertami mających na celu wsparcie państw członkowskich we wdrażaniu dyrektywy. Kolejne warsztaty dotyczące zapobiegania odbędą się przed 4 kwartałem 2020 r.

⇒ *Państwa członkowskie muszą w trybie pilnym dokończyć wdrażanie dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Komisja zamierza nadal korzystać z uprawnień w zakresie egzekwowania prawa przysługujących jej na mocy Traktatów, wszczynając postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w zakresie niezbędnym do zapewnienia szybkiego wdrożenia.*

2. Zapewnienie, aby przepisy UE umożliwiały skuteczną reakcję

Komisja oceni, czy konieczna jest aktualizacja **dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych**, biorąc pod uwagę badanie, o którym mowa w inicjatywie nr 3 poniżej. Oprócz dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych istnieje wiele **instrumentów legislacyjnych na poziomie UE**, za pośrednictwem których wspiera się i kształtuje walkę z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, w szczególności jeżeli chodzi o rolę sektora prywatnego w zapobieganiu niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczaniu takiego traktowania dzieci.

Wnioski dotyczące elektronicznego materiału dowodowego²⁴, przedstawione przez Komisję w kwietniu 2018 r., odgrywają kluczową rolę w ułatwianiu szybkiego dostępu do głównych dowodów będących w posiadaniu sektora prywatnego, takich jak tożsamość osób, które zamieściły i udostępniły materiał prezentujący seksualne wykorzystywanie dziecka. Komisja ponawia swoje wezwanie do ich **szybkiego przyjęcia**.

Ponadto stosowne ramy obejmują **dyrektywę o handlu elektronicznym**²⁵, w której określono obowiązujące zasady odnoszące się do pośredników internetowych i dopuszczono wprowadzenie mechanizmów powiadamiania o nielegalnej treści i jej usuwania, oraz **dyrektywę o prywatności i łączności elektronicznej**²⁶. Wniosek Komisji dotyczący **rozporządzenia w sprawie prywatności i łączności elektronicznej**²⁷, obecnie omawiany w Parlamencie Europejskim i Radzie, zaktualizuje ramy prawne i zastąpi dyrektywę o prywatności i łączności elektronicznej. W grudniu 2020 r. zakres dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej zostanie rozszerzony w wyniku ustanowienia **kodeksu łączności elektronicznej**²⁸. Uniemożliwiłoby to niektórym przedsiębiorstwom (w sytuacji braku

²⁴ [Wniosek dotyczący rozporządzenia](#) w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych, COM(2018) 225; oraz [Wniosek dotyczący dyrektywy](#) ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych, COM(2018) 226.

²⁵ [Dyrektywa 2000/31/WE](#) w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym), Dz.U. L 178 z 17.7.2000.

²⁶ [Dyrektywa 2002/58/WE](#) dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej), Dz.U. L 201 z 31.7.2002.

²⁷ [Wniosek dotyczący rozporządzenia](#) w sprawie poszanowania życia prywatnego oraz ochrony danych osobowych w łączności elektronicznej (rozporządzenie w sprawie prywatności i łączności elektronicznej), COM(2017) 10 final.

²⁸ [Dyrektywa \(UE\) 2018/1972](#) ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej, Dz.U. L 321 z 17.12.2018. Dyrektywą tą rozszerzono zakres dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej na usługi OTT umożliwiające komunikację międzyludzką, takie jak usługi przekazywania wiadomości i poczta elektroniczna. W dyrektywie o prywatności i łączności elektronicznej nie określono podstawy prawnej dobrowolnego przetwarzania treści i danych o ruchu na potrzeby wykrywania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Aby ograniczyć prawo do poufności, dostawcy mogą zastosować takie środki jedynie, jeżeli są one oparte na krajowym środku ustawodawczym, który spełnia wymogi przewidziane w art. 15 dyrektywy (proporcjonalność itp.). W przypadku braku takich środków ustawodawczych, środki

krajowych środków ustawodawczych przyjętych zgodnie z art. 15 ust. 1 dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej) dalsze stosowanie własnych środków w zakresie dobrowolnego wykrywania, usuwania i zgłaszania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie. Komisja uważa, że konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań, aby wyeliminować ten problem. W związku z tym zamierza zaproponować ściśle ukierunkowane rozwiązanie prawne, którego jedynym celem będzie umożliwienie dalszego prowadzenia dobrowolnych działań. Rozwiązanie to dałoby czas niezbędny na przyjęcie nowych ram prawnych na dłuższy okres, jednocześnie zapewniając poszanowanie praw podstawowych, w tym prawa do prywatności i ochrony danych osobowych.

Komisja zobowiązała się do przedłożenia wniosków w sprawie ram legislacyjnych dotyczących usług cyfrowych, które to ramy miałyby wpływ na rozwiązywanie kwestii materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka w internecie. W ramach pakietu **aktów prawnych o usługach cyfrowych**, który ma zostać przedłożony do końca 2020 r.²⁹, zostaną doprecyzowane i zaktualizowane zasady odnoszące się do odpowiedzialności i bezpieczeństwa w zakresie usług cyfrowych. W tym kontekście Komisja rozważy konieczność zlikwidowania czynników zniechęcających do podejmowania dobrowolnych działań mających na celu wyeliminowanie nielegalnych treści, towarów lub usług będących przedmiotem pośrednictwa w internecie, w szczególności w odniesieniu do usług platform internetowych.

Komisja uważa, że walka z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie wymaga wyraźnych **bezwzględnych obowiązków** w zakresie wykrywania i zgłaszania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie, mających zapewnić więcej precyzji i pewności w pracy zarówno organów ścigania, jak i właściwych podmiotów w sektorze prywatnym na potrzeby rozwiązania kwestii wykorzystywania w internecie. Komisja rozpocznie opracowywanie **prawodawstwa sektorowego**, aby skuteczniej zwalczać niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w internecie, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, w tym prawa do wolności wypowiedzi, ochrony danych osobowych i prywatności. Mechanizmy zapewniające rozliczalność i przejrzystość będą kluczowymi elementami ustawodawstwa, w które może być zaangażowane centrum, o którym mowa w inicjatywie nr 6.

Istotne jest również **rozporządzenie w sprawie Europolu**³⁰ określające zakres jego działań³¹. W swoim programie prac na 2020 r. Komisja ogłosiła wniosek ustawodawczy, aby

służące do wykrywania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych przyjmowane przez dostawców, którzy przetwarzają treść lub dane o ruchu, nie miałyby podstawy prawnej.

²⁹ W dniu 2 czerwca 2020 r. Komisja rozpoczęła [otwarte konsultacje publiczne](#) w sprawie pakietu dotyczącego aktu prawnego o usługach cyfrowych.

³⁰ [Rozporządzenie \(UE\) 2016/794](#) w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), Dz.U. L 135 z 24.5.2016. Istotne jest również [rozporządzenie Eurojust](#) (rozporządzenie (UE) 2018/1727 w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138).

³¹ Istotne w tym kontekście są również:

- [Rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.U. L 119 z 4.5.2016, a w szczególności art. 6, 23 i motyw 50.
- [Dyrektywą \(UE\) 2018/1808](#) z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku, Dz.U. L 303 z 28.11.2018, wprowadzono nowe przepisy, zgodnie z którymi od platform wymaga się

zwiększyć **uprawnienia Europolu** w celu usprawnienia operacyjnej współpracy policyjnej. Europol napotkał **granice** wsparcia, którego może udzielić, ze względu na szybko narastający problem niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Ponadto zdolność Europolu do wspierania państw członkowskich **jest ograniczona przez jego brak możliwości uzyskania danych osobowych bezpośrednio od sektora prywatnego**, którego infrastruktura jest wykorzystywana przez sprawców do udostępniania i wymiany materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka. Komisja Europejska podda te kwestie dalszej ocenie w ramach zbliżającego się **przeglądu uprawnień Europolu**, którego przyjęcie zaplanowano na 4 kwartał 2020 r.

Te potencjalne zmiany legislacyjne będą **zgodne** z polityką UE dotyczącą zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i powinny zapewniać istnienie ram legislacyjnych umożliwiających właściwym zainteresowanym stronom **zapobieganie** każdemu przypadkowi niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, **jego wykrycie, zgłoszenie oraz skuteczne działanie w celu ochrony dzieci**, a także stanowiących wsparcie dla zainteresowanych stron w tym zakresie.

Kluczowe działania:

- ⇒ W pierwszym etapie Komisja **w trybie pilnym** przedłoży niezbędne wnioski ustawodawcze na potrzeby zapewnienia, aby po grudniu 2020 r. dostawcy usług łączności elektronicznej mogli nadal stosować swoje dotychczasowe dobrowolne praktyki wykrywania w swoich systemach niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych.
- ⇒ W drugim etapie, do 2 kwartału 2021 r., Komisja przedłoży niezbędne wnioski ustawodawcze, aby skutecznie zwalczać niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w internecie, w tym w drodze nałożenia na odnośnych dostawców usług internetowych wymogu wykrywania znanego materiału prezentującego seksualne wykorzystywanie dzieci i zobowiązania ich do zgłaszania tego materiału organom publicznym.

3. Identyfikowanie luk prawnych, określanie najlepszych praktyk i działań priorytetowych

Krajowe środki wykonawcze, które państwa członkowskie przedstawiły Komisji, obejmują środki, które nie są jednoznacznie wymagane na mocy dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, ale które państwa członkowskie uznały za niezbędne w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych³². Wynika z tego, że mogą istnieć istotne kwestie, których **nie uwzględniono w wystarczającym stopniu** w dyrektywie. We wrześniu 2019 r. Komisja zorganizowała warsztaty ekspertów, aby zgromadzić więcej informacji na temat tych potencjalnych luk prawnych, i stwierdziła, że konieczne jest prowadzenie dalszych prac w celu zebrania dodatkowych dowodów.

odpowiedzialnego postępowania w odniesieniu do treści osób trzecich, które udostępniają, w celu zapewnienia społeczeństwu lepszej ochrony przed rozpowszechnianiem określonych nielegalnych lub szkodliwych treści (w tym materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka).

³² Na przykład środki upoważniające pracodawców w zawodach wiążących się z bezpośrednim i regularnym kontaktem z dziećmi do żądania od kandydatów przedstawienia informacji z rejestru karnego podczas przeprowadzania rekrutacji na takie stanowisko.

Ponieważ dyrektywa została przyjęta w 2011 r., należy również przeprowadzić ocenę jej **wdrażania w praktyce** pod względem takich kryteriów jak skuteczność, efektywność, przydatność, spójność i europejska wartość dodana. W ocenie tej należy uwzględnić w szczególności **internetowe aspekty** przestępstw, w przypadku których istnieją wątpliwości, czy obecne ramy **spełniają swój cel po 9 latach**, w ciągu których nastąpiły znaczące zmiany technologiczne i gwałtowny wzrost udostępniania treści w internecie. Technologia bardziej niż kiedykolwiek ułatwia sprawcom nawiązanie kontaktu z dziećmi, udostępnianie zdjęć niegodziwego traktowania, ukrywanie swojej tożsamości i zysków oraz konspirowanie ze sobą w celu uniknięcia odpowiedzialności i dalszego popełniania przestępstw³³.

Ponadto sprawcy stają się coraz bardziej biegli w wykorzystywaniu możliwości technologicznych i technicznych, w tym **szyfrowaniu** i **zachowywaniu anonimowości** (np. bezpośrednia wymiana plików i korzystanie z ciemnej sieci). Ta działalność przestępcza stwarza problemy dla społeczeństwa ogółem, a w szczególności dla organów ścigania w związku z ich rolą polegającą na ochronie społeczeństwa³⁴.

W związku z powyższym Komisja w trybie pilnym przeprowadzi **badanie mające na celu zidentyfikowanie luk prawnych i luk we wdrażaniu, określenie najlepszych praktyk i działań priorytetowych** na poziomie UE, w ramach którego oceni:

- czy obecne przepisy UE rozwiązują **problemy, w odniesieniu do których zostały wprowadzone**; oraz
- czy istnieją **nowe problemy** związane z przestępstwami, które w obecnym prawodawstwie uwzględniono **jedynie częściowo lub w ogóle**.

W badaniu zostaną wzięte pod uwagę prace prowadzone przez **Radę UE** w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia jej konkluzji z października 2019 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, które mogłyby doprowadzić do opracowania lub zaktualizowania krajowych planów działania służących koordynacji działań na poziomie krajowym. Uwzględnione zostaną również rezolucja **Parlamentu Europejskiego** z listopada 2019 r.³⁵, sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z grudnia 2017 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych³⁶ oraz prace Komitetu Lanzarote Rady Europy³⁷.

Kluczowe działanie:

⇒ *Do końca 2020 r. Komisja w trybie pilnym przeprowadzi dogłębne badanie **mające na celu zidentyfikowanie luk prawnych, określenie najlepszych praktyk i działań priorytetowych** na poziomie UE w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie i poza nim.*

³³ [ECPAT.org – Czym się zajmujemy](https://www.ecpat.org/), strona odwiedzona w dniu 5 kwietnia 2020 r.

³⁴ Europol, „Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA)” [„Ocena zagrożenia wykorzystaniem internetu przez zorganizowane grupy przestępcze (IOCTA)”] 2019; Niezależne badanie dotyczące niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, „The Internet Investigation Report 2020” [„Sprawozdanie z dochodzenia internetowego z 2020 r.”]; Virtual Global Taskforce „Online Child Sexual Exploitation: 2019 Environmental Scan” [„Wykorzystywanie seksualne dzieci w internecie: przegląd środowiskowy”].

³⁵ [Rezolucja Parlamentu Europejskiego](#) z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie praw dziecka z okazji 30. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka, 2019/2876(RSP).

³⁶ [Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrożenia dyrektywy 2011/93/UE](#), grudzień 2017 r.

³⁷ <https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-committee>.

II. WZMOCNIENIE REAKCJI ORGANÓW ŚCIGANIA I ZACIEŚNIENIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY WSZYSTKIMI ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Walka z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych musi być prowadzona na wielu frontach, w tym przez ogół społeczeństwa. Rzeczywiste postępy będzie można osiągnąć dopiero wtedy, gdy prace na rzecz zapobiegania, zgłaszania, przekazywania, prowadzenia dochodzenia, ochrony i identyfikacji, traktowania i działań następnych w związku z każdym przypadkiem zostaną zintensyfikowane. Specjaliści z zakresu usług społecznych i opieki zdrowotnej, naukowcy, badacze, pedagodzy, organy wymiaru sprawiedliwości i organy ścigania, dzieci, rodziny, organizacje pozarządowe, media oraz szeroko pojęte społeczeństwo – wszyscy mają do odegrania swoją rolę w ramach wielodyscyplinarnego podejścia angażującego wiele zainteresowanych stron.

4. Zwiększanie starań organów ścigania na poziomie krajowym i unijnym

Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych wymaga **umiejętnej i kompleksowej** reakcji organów ścigania zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim. **Kryzys związany z COVID-19** uwidocznił konieczność zwiększenia **zdolności** organów egzekwowania prawa i organów sądowych do działania w środowisku cyfrowym, co ma pozwolić im dalej skutecznie chronić obywateli, jak podkreślono w planie odbudowy z maja 2020 r.³⁸

Struktura organów ścigania w państwach członkowskich różni się pod względem zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Jest istotne, aby w celu zapewnienia ochrony dzieci w obrębie swoich granic i poza nimi państwa członkowskie mogły polegać na **wyspecjalizowanych jednostkach, które są właściwie wyposażone i zatrudniają odpowiednio przeszkolonych funkcjonariuszy**, w krajowych strukturach policyjnych. W odpowiedzi na serię szeroko zakrojonych spraw prowadzonych w ostatnim czasie państwa członkowskie postanowiły zwiększyć liczbę pracowników zajmujących się zapobieganiem niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczaniem takiego traktowania dzieci, co Komisja przyjmuje z zadowoleniem.

Państwa członkowskie powinny rozważyć powołanie w ramach tych jednostek krajowych zespołów ds. **identyfikacji ofiar**. W przypadku gdy takie zespoły już istnieją, państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę rozszerzenie zdolności na poziomie krajowym na odnośne zespoły regionalne i lokalne.

Aby skutecznie zwalczać te przestępstwa państwa członkowskie powinny również wnieść swój wkład **we wspólne unijne i międzynarodowe starania na rzecz identyfikacji dzieci** podejmowane wraz z Europejskim Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością (EC3) przy Europolu lub za pośrednictwem Międzynarodowej Bazy Danych Wizerunków Dzieci Wykorzystywanych Seksualnie (bazy ICSE) prowadzonej przez Interpol. W zasobach, które państwa członkowskie przeznaczają na przeciwdziałanie zagrożeniu niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, należy uwzględnić również zdolność państwa do wspierania współpracy międzynarodowej w tym obszarze.

Sprawy dotyczące niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, zwłaszcza związane z materiałami cyfrowymi, rzadko ograniczają się do jednego państwa członkowskiego. W związku z tym, oprócz prowadzenia krajowych baz danych wywiadowczych, państwa członkowskie powinny inwestować w **systematyczne** przekazywanie stosownych danych wywiadowczych do **Europolu**, jako głównego **unijnego**

³⁸ Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację, [COM\(2020\) 456](#).

węzła informacji kryminalnych, aby wspierać się wzajemnie w rozwiązywaniu spraw transgranicznych³⁹.

Skuteczne zwalczanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych wymaga także **najnowocześniejszych zdolności technicznych**. Niektórym zespołom dochodzeniowo-śledczym brakuje niezbędnej wiedzy lub narzędzi, np. aby wykryć materiały prezentujące seksualne wykorzystywanie dzieci w dużej liczbie skonfiskowanych zdjęć lub nagrań, zlokalizować ofiary lub sprawców lub prowadzić dochodzenia w ciemnej sieci lub w sieciach peer-to-peer. W celu **wsparcia rozwoju krajowych zdolności nadążania za zmianami technologicznymi** Komisja zapewnia państwom członkowskim finansowanie z **Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego** – części dotyczącej współpracy policyjnej⁴⁰. Ponadto Komisja w ramach **Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego** – części dotyczącej współpracy policyjnej przekazuje również środki za pośrednictwem działań Unii, które obejmują na przykład zaproszenia do składania wniosków i zamówienia publiczne dotyczące walki z **internetowymi i pozainternetowymi** aspektami niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych⁴¹. **Nowe zaproszenie do składania wniosków** w obszarze zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych zostanie opublikowane do końca **2020 r.** Komisja finansuje także projekty **badawcze** realizowane w ramach programu „**Horyzont 2020**”, aby wesprzeć rozwój zdolności krajowych (m.in. w obszarze egzekwowania prawa) na potrzeby walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych⁴². Przyszłe zaproszenia do składania wniosków dotyczące zwalczania tych przestępstw zostaną otwarte w ramach nowego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „**Horyzont Europa**”⁴³.

Stosowanie technik z zakresu **tajnych dochodzeń internetowych** jest istotnym składnikiem aktywów infiltracji siatek ukrywających się za tego rodzaju technologią. Metody te okazały się niezwykle skuteczne w zrozumieniu zachowania sprawców i oddziaływania na dostawców usług internetowych oraz ostatecznie ułatwiły zamknięcie kanałów komunikacyjnych wykorzystywanych przez takich sprawców, jak również postawienie ich w stan oskarżenia. Zdolność do skutecznej **infiltracji** szczególnie niebezpiecznych internetowych grup sprawców staje się coraz bardziej niezbędna w działalności organów ścigania w tych obszarach. Można ją osiągnąć za pośrednictwem wielu różnych metod, które obecnie są dostępne jedynie dla małej liczby państw członkowskich i partnerów spoza UE. Należy rozważyć udostępnienie tej zdolności w całej UE, aby skuteczniej namierzać takich sprawców bez bycia zależnym od innych partnerów. Unijne wartości i prawa podstawowe muszą pozostać w centrum wszelkich przyszłych działań.

Europol utworzy **Centrum i Laboratorium Innowacji**⁴⁴, aby ułatwić państwom członkowskim dostęp do narzędzi technicznych i wiedzy technicznej wypracowanych na poziomie UE. Inicjatywa ta umożliwi również identyfikację potrzeb w państwach członkowskich w celu sprostania wyzwaniom związanym z prowadzeniem dochodzeń

³⁹ Sprawy transgraniczne mogą wymagać wsparcia ze strony Eurojust. Istotne jest również, aby organy wymiaru sprawiedliwości zostały przeszkolone w zakresie prowadzenia spraw dotyczących niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w tym w zakresie internetowych aspektów tego problemu.

⁴⁰ Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁴¹ Przykłady projektów finansowanych w ramach zaproszenia do składania wniosków z 2018 r. obejmują [AviaTor](#), [4NSEEK](#) oraz [VERBUM SAT](#).

⁴² Przykładowe projekty to [ASGARD](#), [GRACE](#), [LOCARD](#) oraz [INSPECTr](#).

⁴³ Zob. [niniejszy link](#), aby zapoznać się z przykładem zaproszenia do składania wniosków w zakresie badań naukowych, otwartego do dnia 22 sierpnia 2020 r.

⁴⁴ Jak omówiono na [posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniach 7–8 października 2019 r.](#)

w wymiarze cyfrowym, co pomoże określić przydział finansowania unijnego na badania naukowe, innowacje i rozwój zdolności policyjnych.

Centrum i Laboratorium Innowacji dodatkowo ułatwi państwom członkowskim dostęp do zasobów i doświadczeń **Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością (EC3) przy Europolu**. Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością odgrywa istotną rolę we wspieraniu państw członkowskich w zwalczaniu niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych od czasu jego utworzenia. Wsparcie to przyjmuje różne formy, na przykład:

- Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością wnosi swój wkład w starania związane z **identyfikacją ofiar** od 2014 r. Działania prowadzone we współpracy z państwami członkowskimi i partnerami, którzy zawarli umowy operacyjne, za pośrednictwem grup zadaniowych Europolu ds. identyfikacji ofiar⁴⁵ oraz stosowanie różnych podejść dochodzeniowych, w tym korzystanie z bazy ICSE, doprowadziło do identyfikacji **niemal 360 dzieci i 150 sprawców**;
- Europol (często we współpracy z **Eurojust**) pomógł w koordynacji wielu **dochodzeń zakończonych powodzeniem**⁴⁶;
- każdego roku w ramach **cyklu polityki UE/EMPACT** w zakresie zwalczania poważnej i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej przy wsparciu Europolu realizowane są konkretne plany działań operacyjnych (OAP) dotyczące walki z niegodziwym traktowaniem i wykorzystywaniem dzieci w celach seksualnych⁴⁷.
- Europol odgrywa zasadniczą rolę w gromadzeniu, sporządzaniu i publikowaniu sprawozdań, takich jak sprawozdania z **oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA)**⁴⁸ oraz **oceny zagrożenia wykorzystaniem internetu przez zorganizowane grupy przestępcze (IOCTA)**,⁴⁹ zawierające specjalne sekcje poświęcone walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych.
- Oprócz opublikowania trzech cotygodniowych sprawozdań wywiadowczych dla odbiorców docelowych Europol współpracuje również ze swoimi międzynarodowymi partnerami w zakresie udzielania rodzicom i opiekunom porad dotyczących bezpieczeństwa w internecie⁵⁰, aby pomóc w zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w internecie podczas kryzysu związanego z COVID-19⁵¹.

Kluczowe działanie:

⇒ *Europol utworzy **Centrum i Laboratorium Innowacji**, a Komisja zapewni **finansowanie** w celu ułatwienia rozwoju **krajowych zdolności** nadążania za zmianami technologicznymi i zapewnienia skutecznej reakcji organów ścigania wobec tych przestępstw.*

⁴⁵ Więcej informacji na ten temat można znaleźć w komunikatach prasowych Europolu z [27.05.2019 r.](#) oraz [25.10.2019 r.](#)

⁴⁶ Zob. na przykład komunikaty prasowe Europolu z [12.03.2020 r.](#), [31.03.2020 r.](#) oraz [21.04.2020 r.](#), a także [Sprawozdanie roczne Eurojustu z 2019 r.](#), np. s. 13.

⁴⁷ [Konkluzje Rady w sprawie ustalenia priorytetów UE na lata 2018–2021 w zakresie zwalczania zorganizowanej i poważnej przestępczości międzynarodowej](#) z maja 2017 r.

⁴⁸ Najnowsze sprawozdanie z oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością jest dostępne [tutaj](#).

⁴⁹ Najnowsze sprawozdanie z oceny zagrożenia wykorzystaniem internetu przez zorganizowane grupy przestępcze jest dostępne [tutaj](#).

⁵⁰ Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁵¹ Do innych ważnych inicjatyw na szczęblu UE dotyczących ochrony dzieci w czasie pandemii COVID 19 należy [kampania portalu Betterinternetforkids.eu stanowiąca odpowiedź na pandemię COVID19](#).

5. Umożliwienie państwom członkowskim zapewniania dzieciom lepszej ochrony za pośrednictwem zapobiegania

Niektórymi artykułami dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w odniesieniu do których państwa członkowskie mają coraz większe opóźnienia z pełnym wdrożeniem, są artykuły określające wymóg wprowadzenia **programów zapobiegania**⁵², w przypadku których działania musi podjąć wiele rodzajów zainteresowanych stron.

Jeżeli chodzi o zapobieganie ukierunkowane na (potencjalnych) sprawców, trudności państw członkowskich dotyczą programów na **wszystkich etapach**: zanim dana osoba popełni przestępstwo po raz pierwszy, w toku postępowania karnego lub po jego zakończeniu oraz w zakładzie karnym i poza nim.

Badania naukowe dotyczące motywacji ludzi do zostania sprawcami są **znikome i cząstkowe**, a **komunikacja między praktykami i naukowcami jest minimalna**:

- obecny **brak badań naukowych** utrudnia **opracowanie i wprowadzenie** skutecznych programów na wszystkich etapach. Te kilka istniejących programów⁵³ jest **rzadko poddawanych ocenie** w celu określenia ich skuteczności;
- ponadto **praktycy** z poszczególnych obszarów tej dziedziny (np. odpowiedzialne organy zapewniające programy zapobiegania dla osób, które obawiają się, że mogą popełnić przestępstwo, organy publiczne odpowiedzialne za programy zapobiegania w zakładach karnych, organizacje pozarządowe oferujące programy zapobiegania w celu wsparcia ponownej integracji przestępców seksualnych w społeczności) **nie przekazują sobie wystarczających informacji** na temat skuteczności programów, w tym **wyciągniętych wniosków i najlepszych praktyk**.

Aby rozwiązać te trudności Komisja będzie pracować nad utworzeniem **sieci zapobiegania** składającej się z odpowiednich i uznanych **praktyków i naukowców** służącej wsparciu państw członkowskich we wprowadzaniu **użytecznych, poddawanych rygorystycznej ocenie i skutecznych** środków zapobiegawczych mających na celu ograniczenie występowania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w UE i **ułatwienie wymiany najlepszych praktyk**. W szczególności sieć:

1. umożliwiłaby realizację **cyklu z dodatnim sprzężeniem zwrotnym**, w którym **praktyka prowadziła do badań naukowych, a badania naukowe do praktyki**:
 - naukowcy dostarczaliby praktykom **sprawdzonych naukowo** inicjatyw, a praktycy przekazywaliby naukowcom **nieustanne informacje zwrotne** na temat inicjatyw zapobiegania, aby wnieść dodatkowy wkład we wzmacnianie podstawy dowodowej. **Perspektywa ofiar** oraz ich opinie również miałyby wpływ na pracę sieci;

⁵² W szczególności art. 22, 23 i 24. W celu zapoznania się z dodatkowymi szczegółowymi informacjami zob. [sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady oceniające, w jakim stopniu państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej](#), COM(2016) 871 final.

⁵³ W celu zapoznania się z przeglądem programów zapobiegania w UE i państwach trzecich, zob. Di Gioia R., Beslay, L. (2018) [„Fighting child sexual abuse: prevention policies for offenders – Inception Report”](#) [„Zwalczanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych: strategie zapobiegawcze dotyczące sprawców – sprawozdanie wstępne”], EUR 29344 EN, doi:10.2760/48791.

- chociaż praca sieci obejmowałaby wszystkie obszary związane z zapobieganiem niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych, w dużym stopniu koncentrowałaby się na **programach zapobiegania dla sprawców oraz osób, które obawiają się, że mogą popełnić przestępstwo**, ponieważ jest to obszar, z którym państwa członkowskie zmagają się najbardziej;
 - wiadomo, że nie wszyscy sprawcy z zaburzeniami pedofilnymi⁵⁴ (inne motywy popełniania przestępstwa obejmują wykorzystywanie dla korzyści finansowych) i nie każda osoba z takimi zaburzeniami staje się sprawcą (niektórzy ludzie szukają wsparcia w radzeniu sobie ze swoją pedofilią). Aby zrozumieć **proces** prowadzący do popełnienia przestępstwa, w tym **czynniki ryzyka i czynniki wyzwalające**, niezbędne są solidne **badania naukowe**. Z niektórych danych statystycznych wynika, że do 85% osób, które oglądają zdjęcia niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, również niegodziwie traktuje dzieci w sposób fizyczny⁵⁵. Oglądanie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci także jest przestępstwem, które generuje popyt na nowe materiały i w związku z tym prowadzi do nowych przypadków niegodziwego traktowania w sposób fizyczny⁵⁶;
 - w ramach sieci stosowano by **naukowe podejście** do zapobiegania. Chociaż dane na temat występowania są znikome, badania wskazują, że około 3% populacji mężczyzn może cierpieć na zaburzenie pedofilne. Praktycy przyznają, że **rozwiązanie problemu u jego podstawy** poprzez uznanie tego trudnego faktu i wprowadzenie środków zapobiegawczych jest najskuteczniejszym sposobem ochrony ofiar i zmniejszenia obciążenia pracą organów ścigania;
2. wspierałyby państwa członkowskie w ich pracy na rzecz podnoszenia świadomości, opracowując ukierunkowane **kampanie medialne** i materiały **szkoleniowe**:
- ułatwiłaby wymianę informacji na temat **materiałów szkoleniowych i budowania zdolności** oraz gromadzenie **przykładów najlepszych praktyk**, aby zainspirować do prowadzenia **kampanii medialnych** i szkoleń we wszystkich państwach członkowskich. Pomogłaby **uniknąć powielania** starań, np. ułatwiając dostosowanie materiałów opracowanych w innych państwach członkowskich do kontekstu krajowego i przekładanie tych materiałów na kontekst krajowy;
 - Komisja, wspierana przez sieć, również prowadziłaby **kampanie informacyjne** i wspierała prowadzenie takich kampanii, aby pomóc w informowaniu dzieci, rodziców, opiekunów i pedagogów o ryzyku oraz mechanizmach i procedurach zapobiegania, które zostałyby opracowane we współpracy z siecią;
 - **działania zapobiegawcze** są niezbędne w przypadku **organizacji, które pracują z dziećmi** – ośrodków i klubów sportowych, instytucji religijnych, placówek świadczących usługi opieki zdrowotnej, szkół, miejsc prowadzących zajęcia pozaszkolne – aby **zwiększyć ich świadomość** i informować je o sposobach zapobiegania niegodziwemu traktowaniu, takich jak prowadzenie ukierunkowanych

⁵⁴ W ramach badania samooceny obejmującego próbę 1 978 młodych dorosłych płci męskiej ze Szwecji 4,2% zgłosiło, że zdarzyło im się oglądać materiały prezentujące seksualne wykorzystywanie dzieci ([Seto i in., 2015](#)). W innym badaniu samooceny dotyczącym próby 8 718 dorosłych mężczyzn w Niemczech 2,4% respondentów zgłosiło korzystanie z takich materiałów ([Dombert i in., 2016](#)).

⁵⁵ <https://childrescuecoalition.org/the-issue/>.

⁵⁶ The Atlantic, „[I, Pedophile](#)” [[„Ja, pedofil”](#)]. David Goldberg, 26 sierpnia 2013 r.

szkoleń⁵⁷, zapewnienie obowiązywania właściwych procedur i korzystanie z uprawnień przysługujących im na mocy prawa Unii do zwracania się o udostępnienie przez zagraniczne organy informacji z rejestru karnego za pośrednictwem europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych⁵⁸. Ten bardzo skuteczny unijny system ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych, ponieważ pozwala na podstawowe sprawdzenie ewentualnej kryminalnej przeszłości danej osoby w trakcie rekrutacji na stanowisko w ramach zawodowego lub zorganizowanego wolontariatu, który wiąże się z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi. Specjaliści ze wszystkich sektorów, którzy mogą mieć kontakt z dziećmi, muszą zostać przeszkoleni i wyposażeni w narzędzia **zapobiegania** wczesnym oznakom potencjalnej przemocy i nadużyć seksualnych i wykrywania takich oznak oraz komunikowania się z dziećmi i ich rodzinami we właściwy sposób wynikający ze szczególnych potrzeb i nadrzędnego interesu dziecka. Dotyczy to również **organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości**, w ramach których ofiary będące dziećmi uczestniczą w postępowaniach karnych przeciwko swoim oprawcom. Rodziny i opiekunowie, specjaliści i szeroko pojęte społeczeństwo muszą zrozumieć powagę tych przestępstw i druzgocący wpływ, jaki wywierają one na dzieci, oraz uzyskać wsparcie niezbędne do zgłoszenia takich przestępstw i udzielenia pomocy ofiarom będącym dziećmi. Wymaga to **zapewnienia specjalistycznych informacji, kampanii medialnych i szkoleń**;

- same dzieci muszą dysponować **wiedzą i narzędziami**, które pomogłyby im unikać niegodziwego traktowania tam, gdzie jest to możliwe (np. powinny wiedzieć, jak bezpiecznie korzystać z internetu), a także należy je informować o tym, że niektóre zachowania są nie do przyjęcia. Finansowana przez Komisję sieć centrów bezpieczniejszego internetu⁵⁹ rozpowszechnia wiedzę na temat bezpieczeństwa w internecie oraz zapewnia informacje, zasoby i pomoc za pośrednictwem telefonów zaufania i gorących linii w zakresie wielu różnych kwestii dotyczących bezpieczeństwa cyfrowego, w tym nagabywania dzieci dla celów seksualnych i sextingu⁶⁰. Do innych przykładów takich działań należy prowadzona przez Radę Europy kampania „Jedno na pięć” („One in Five”)⁶¹ i inicjatywa Europolu „#SayNo” („#PowiedzNie”)⁶². Dzieci, które doświadczają niegodziwego traktowania, muszą czuć się **bezpiecznie i pewnie**, aby odważyć się powiedzieć o swoich problemach oraz odpowiednio zareagować i zgłosić sytuację⁶³, nawet jeżeli sprawcą takiego traktowania jest osoba z kręgu zaufania dziecka (np. jego bliski lub inna osoba, którą dziecko zna i której ufa), co często ma miejsce. Dzieci muszą również mieć dostęp do bezpiecznych, dostępnych i stosownych do ich wieku kanałów, poprzez które mogą bez obaw zgłaszać przypadki niegodziwego traktowania. W ramach działań prewencyjnych należy również uwzględnić **szczególną sytuację i potrzeby różnych grup dzieci**, które są szczególnie narażone na ryzyko niegodziwego traktowania

⁵⁷ Zob. na przykład [Erasmus+](#), program UE wspierający kształcenie, szkolenie, młodzież i sport w Europie.

⁵⁸ Europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS). Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁵⁹ Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁶⁰ Zob. np. irlandzkie centrum bezpieczniejszego internetu [pod tym adresem](#).

⁶¹ Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁶² Więcej informacji na ten temat można znaleźć [tutaj](#).

⁶³ Zaktualizowany [plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej](#) obejmie również niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w internecie.

w celach seksualnych, np. dzieci niepełnosprawnych⁶⁴, dzieci-migrantów (w szczególności małoletnich bez opieki) oraz dzieci będących ofiarami handlu ludźmi (których większość stanowią dziewczęta).

Celem jest zorganizowanie sieci w **grupy robocze**, które ułatwią wymianę najlepszych praktyk i pracę nad konkretnymi inicjatywami, co pozwoli na uzyskanie wymiernych wyników. Grupy robocze można podzielić w zależności od **aspektów praktycznych** (tj. na grupy różnych specjalistów, np. pracowników opieki zdrowotnej, pracowników pomocy społecznej, pracowników systemu kształcenia, funkcjonariuszy organów ścigania, członków organów sądowych, członków organów więziennych, decydentów i badaczy) oraz **od zakresu programowego** (tj. na grupy realizujące programy zapobiegania skierowane do różnych grup docelowych, np. sprawców i osób, które obawiają się, że mogą zostać sprawcami, lub odbiorców programów szkoleniowych i informacyjnych dla dzieci, rodzin i społeczności).

Kluczowe znaczenie ma maksymalna intensyfikacja prac w celu zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych. Wzrastająca wykładniczo liczba zgłoszeń niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych **przysłuchiła organy ścigania** w UE i na całym świecie, co utwierdziło praktyków (w tym funkcjonariuszy organów ścigania) w zgodnym przekonaniu, że **tego problemu nie da się rozwiązać wyłącznie w drodze działań mających na celu egzekwowanie prawa, ale należy również wdrożyć koordynację między poszczególnymi podmiotami**.

Sieć będzie miała na celu **wzmocnienie zdolności unijnych** w zakresie zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz zapewni **ogólnoświatowy zasięg**, dzięki czemu będzie można korzystać z odpowiedniej wiedzy fachowej **zarówno w UE, jak i poza jej granicami**. Sieć będzie również **dobrze widoczna w internecie**, ułatwiając rozpowszechnianie jej wyników w UE i na całym świecie, tak aby wszystkie państwa mogły korzystać z zaawansowanych badań i podejść.

Podsumowując, sieć zapobiegania umożliwi: a) skuteczniejsze podejmowanie **działań** na rzecz walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych (**w internecie i poza nim**) w UE; b) skuteczniejsze i efektywniejsze **wykorzystywanie istniejących (ograniczonych) zasobów** w UE, które są przeznaczone do celów zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych; oraz c) skuteczniejszą **współpracę z partnerami na całym świecie**, tak aby UE mogła korzystać z ogólnoświatowej wiedzy fachowej bez powielania prac.

Kluczowe działanie:

⇒ Komisja **niezwłocznie** przystąpi do opracowania sieci zapobiegania na szczeblu UE, aby ułatwić wymianę najlepszych praktyk i wesprzeć państwa członkowskie we wprowadzaniu **użytecznych, poddawanych rygorystycznej ocenie i skutecznych środków zapobiegawczych mających na celu ograniczenie występowania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w UE**.

6. Europejskie centrum na rzecz zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz walki z tym zjawiskiem

Komisja rozpocznie prace mające na celu ewentualne utworzenie europejskiego centrum na rzecz zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz walki z tym

⁶⁴ [Sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej](#): Violence against children with disabilities [Przemoc wobec dzieci niepełnosprawnych], 2015.

zjawiskiem na podstawie dogłębnych badań i oceny skutków. Centrum **zapewni państwom członkowskim holistyczne wsparcie** w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych **w internecie i poza nim** poprzez **koordynację** w celu jak najefektywniejszego wykorzystania zasobów i **unikania powielania** działań.

Parlament Europejski wezwał do utworzenia centrum w swojej **rezolucji** z listopada 2019 r.⁶⁵, a **państwa członkowskie** podkreśliły w konkluzjach Rady z października 2019 r. konieczność **wdrożenia skoordynowanego podejścia obejmującego różne zainteresowane strony**⁶⁶. Centrum mogłoby opierać swoje prace na najlepszych praktykach i wnioskach wyciągniętych z działań **podobnych centrów z całego świata**, np. Narodowego Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych (NCMEC) w Stanach Zjednoczonych, kanadyjskiego Centrum Ochrony Dzieci i australijskiego Centrum ds. Walki z Wykorzystywaniem Dzieci.

Aby zapewnić **holistyczne wsparcie** dla państw członkowskich w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, funkcje centrum mogłyby obejmować **trzy obszary** (z możliwością późniejszej oceny ich zasadności):

1. **Egzekwowanie prawa:** Europol jest jednym z najważniejszych podmiotów działających na rzecz walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, w szczególności poprzez przeprowadzanie analizy zgłoszeń niegodziwego traktowania otrzymywanych ze Stanów Zjednoczonych i kierowanie ich do odpowiednich organów. Bazując na roli i doświadczeniu Europolu, centrum mogłoby współpracować z organami ścigania w UE i państwach trzecich, aby zapewnić jak najszybszą identyfikację ofiar i pomoc tym ofiarom oraz postawienie sprawców przed wymiarem sprawiedliwości. Centrum mogłoby wspierać państwa członkowskie, odbierając zgłoszenia dotyczące niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w UE od przedsiębiorstw **świadczących usługi w UE**, sprawdzając istotność takich zgłoszeń i przekazując je do organów ścigania w celu podjęcia stosownych działań. Centrum mogłoby również pomagać przedsiębiorstwom np. poprzez prowadzenie **jednolitej unijnej bazy** materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka, aby ułatwić wykrywanie ich w systemach przedsiębiorstw zgodnie z unijnymi przepisami o ochronie danych. Ponadto centrum mogłoby również wspierać organy ścigania, koordynując i ułatwiając usuwanie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka w internecie, które wykryto dzięki **gorącym liniom**.

Centrum mogłoby funkcjonować w oparciu o mechanizmy ścisłej kontroli, aby zapewnić jego **rozliczalność i przejrzystość**. W szczególności centrum mogłoby przyczynić się do zapewnienia, by nie usuwano materiałów zgodnych z przepisami ani nie nadużywano narzędzi wyszukiwania poprzez wykorzystywanie ich do zgłaszania legalnych treści (w tym aby nie korzystano niewłaściwie z narzędzi do celów innych niż walka z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych), oraz uczestniczyć w **otrzymywaniu skarg** od użytkowników, którzy uważają, że ich treści zostały błędnie usunięte. Rozliczalność i przejrzystość będą kluczowymi elementami ustawodawstwa, o którym mowa w kluczowych działaniach inicjatywy nr 2.

2. **Zapobieganie:** opierając się na pracach sieci zapobiegania, centrum mogłoby wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu **użytecznych, poddawanych rygorystycznej**

⁶⁵ Listopad 2019 r. [Rezolucja w sprawie praw dziecka z okazji 30. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka](#).

⁶⁶ Październik 2019 r. [Konkluzje Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych](#).

ocenie i skutecznych środków zapobiegawczych obejmujących wiele dziedzin i mających na celu ograniczenie występowania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w UE, uwzględniając różne rodzaje podatności dzieci na zagrożenia w zależności od ich wieku, płci, rozwoju i szczególnej sytuacji. Centrum mogłoby ułatwić **współpracę**, przyczyniając się do możliwie najskuteczniejszego wykorzystania zainwestowanych zasobów i dostępnej wiedzy fachowej dotyczącej zapobiegania w całej UE, **unikając powielania** działań. Mogłoby ono służyć jako **ośrodek na rzecz łączenia, rozwoju i rozpowszechniania badań i wiedzy fachowej**, tym samym ułatwiając dialog między wszystkimi istotnymi zainteresowanymi stronami i zachęcając je do takiego dialogu oraz przyczyniając się do rozwoju **zaawansowanych badań i wiedzy, w tym lepszej jakości danych**. Centrum mogłoby również **przekazywać decydentom krajowym i unijnym informacje** na temat luk w zapobieganiu i możliwych sposobów ich wyeliminowania.

3. **Pomoc ofiarom**: centrum mogłoby ściśle współpracować z organami krajowymi i światowymi ekspertami w celu zapewnienia, by **ofiary** otrzymywały **właściwe i holistyczne wsparcie** zgodnie z wymogami dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i dyrektywy w sprawie praw ofiar^{67,68}. Mogłoby również prowadzić prace w celu wspierania **wymiany najlepszych praktyk** dotyczących środków ochrony dzieci będących ofiarami. Ponadto mogłoby pomagać państwom członkowskim **prowadząc badania** (np. na temat krótko- i długoterminowego wpływu niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych na ofiary), by **wspierać oparte na dowodach naukowych strategie** pomocy i wsparcia dla ofiar, oraz służyć jako **ośrodek wiedzy fachowej**, aby przyczynić się do lepszej koordynacji i unikania powielania działań. Centrum mogłoby również **pomagać ofiarom w usuwaniu zdjęć i nagrań zawierających ich wizerunek**, aby zapewnić ochronę ich prywatności, w tym poprzez **czynne szukanie** materiałów w internecie i zgłaszanie nieprawidłowości przedsiębiorstwom⁶⁹.

Centrum mogłoby **połączyć wszystkie inicjatywy** w ramach tej strategii, umożliwiając **skuteczniejszą współpracę** między organami publicznymi (w tym organami ścigania), sektorami gospodarki i społeczeństwem obywatelskim w UE i na całym świecie oraz stając się **punktem odniesienia w UE w zakresie wiedzy fachowej** w tym obszarze:

- **inicjatywy dotyczące przepisów**: udostępniając swoją wiedzę fachową, centrum mogłoby **pomagać Komisji** w realizacji jej roli, która polega na wspieraniu państw członkowskich we wdrażaniu dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Wspomniana wiedza fachowa, którą centrum z czasem poszerzałoby dzięki identyfikacji luk i najlepszych praktyk w UE i poza jej obszarem, ułatwiłaby **tworzenie przez Komisję polityki opartej na**

⁶⁷ [Dyrektywa 2012/29/UE](#) z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw, Dz.U. L 315 z 14.11.2012. W dyrektywie określono ogólne prawa przysługujące ofiarom, które stanowią uzupełnienie przepisów szczegółowych dotyczących ofiar niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych znajdujących się w dyrektywie w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych.

⁶⁸ Aby zapewnić spójne podejście do unijnej polityki dotyczącej praw ofiar, centrum mogłoby również współpracować z platformą praw ofiar powołaną na podstawie [strategii UE w zakresie praw ofiar \(2020–2025\)](#) (COM(2020) 258 final).

⁶⁹ Centrum mogłoby również pełnić funkcję rzecznika dzieci będących ofiarami, aby zapewnić, by ich głos był słyszany i uwzględniony w kształtowaniu polityki na szczeblu unijnym i krajowym, oraz podnosząc świadomość na temat praw dzieci i potrzeb dzieci będących ofiarami.

dowodach, która zapewniłaby również aktualność przepisów UE i skuteczne reagowanie;

- **inicjatywy w zakresie współpracy i finansowania**: prowadząc ścisłą współpracę z Komisją i podobnymi centrami w innych państwach oraz ze światowym sojuszem WePROTECT na rzecz ukrócenia wykorzystywania seksualnego dzieci, centrum mogłoby zapewnić, by wszystkie państwa członkowskie miały **bezpośredni i scentralizowany dostęp do najlepszych praktyk z całego świata** oraz by dzieci na całym świecie mogły korzystać z najlepszych praktyk UE. Centrum mogłoby również wykorzystywać wyniki prac **sieci zapobiegania** i doświadczenia centrów bezpieczniejszego internetu.

Komisja będzie ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i państwami członkowskimi w celu **zbadania różnych wariantów wdrażania**, w tym – w razie potrzeby – **wykorzystania istniejących struktur** na potrzeby funkcji centrum w celu maksymalizacji wartości dodanej, skuteczności i zrównoważoności centrum. Komisja przeprowadzi **ocenę skutków** w ramach badania, które rozpocznie się niezwłocznie, aby określić najlepszą drogę przyszłych działań, w tym najlepsze mechanizmy finansowania i formę prawną, którą należy nadać centrum.

Kluczowe działanie:

⇒ Komisja **niezwłocznie** rozpocznie badanie w ramach prac w celu utworzenia europejskiego centrum na rzecz zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz walki z tym zjawiskiem, aby umożliwić **wszechstronne i skuteczne** reagowanie na szczeblu Unii na niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych **w internecie i poza nim**.

7. Pobudzenie działań przedsiębiorstw w celu zapewnienia ochrony dzieci w ramach ich produktów

Dostawcy niektórych usług internetowych są **szczególnie dobrze przygotowani**, aby zapobiegać niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych, którego sprawcy wykorzystują w tym celu infrastrukturę lub usługi tych dostawców, oraz by **wykrywać i zgłaszać** przypadki takiego traktowania.

Obecnie niektóre przedsiębiorstwa dobrowolnie wykrywają przypadki niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Tylko w 2019 r. Narodowe Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych otrzymało od takich przedsiębiorstw niemal **17 mln** zgłoszeń niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych⁷⁰. Zgłoszenia te obejmują nie tylko zdjęcia i nagrania prezentujące niegodziwe traktowanie, ale również sytuacje, które stanowią **bezpośrednie zagrożenie dla dzieci** (np. szczegółowe ustalenia w celu spotkania się z dzieckiem w celu jego fizycznego wykorzystania lub groźby popełnienia samobójstwa przez dziecko z powodu szantażu ze strony sprawcy). Zgłoszenia te od lat mają **kluczowe znaczenie dla ratowania dzieci w UE w sytuacjach trwającego niegodziwego traktowania**. Dzięki nim przykładowo:

- uratowano 11 dzieci – niektóre nawet w wieku 2 lat – które wykorzystywała siatka oprawców w Szwecji⁷¹;

⁷⁰ Zob. wykaz przedsiębiorstw, które wystosowały zgłoszenia do NCMEC w 2019 r. oraz liczbę zgłoszeń wystosowanych przez każde z tych przedsiębiorstw [pod tym adresem](#).

⁷¹ Szwedzkie centrum ds. cyberprzestępczości SC3, szwedzka policja.

- w Danii przeprowadzono największą dotychczas pojedynczą operację przeciw niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych⁷²;
- w Rumunii uratowano dziewięcioletnią dziewczynkę, którą ojciec wykorzystywał przez ponad rok⁷³;
- w Niemczech uratowano czteroletnią dziewczynkę i jej dziesięcioletniego brata wykorzystywanych przez ojca⁷⁴;
- we Francji aresztowano sprawcę, który nagabywał 100 dzieci w celu uzyskania od nich materiału prezentującego seksualne wykorzystywanie dziecka⁷⁵;
- w Republice Czeskiej uratowano dwie dziewczynki wykorzystywane przez pięćdziesięciodwulatka, który nagrywał ich niegodziwe traktowanie i rozpowszechniał te nagrania w internecie⁷⁶.

Działania, które podejmują przedsiębiorstwa w celu wykrywania i zgłaszania przypadków niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, **istotnie się różnią**. W 2019 r. jedno przedsiębiorstwo, **Facebook**, przekazał niemal 16 mln zgłoszeń (94% wszystkich zgłoszeń otrzymanych tego roku), podczas gdy inne przedsiębiorstwa amerykańskie przesłały mniej niż 1 000 zgłoszeń, a niektóre mniej niż 10⁷⁷.

W zeszłym roku Facebook zapowiedział, że planuje wdrożyć domyślne **pełne szyfrowanie transmisji** dla swojej usługi natychmiastowego przesyłania wiadomości. Nie uwzględniając dodatkowych środków szacuje się, że takie działanie mogłoby zmniejszyć liczbę wszystkich zgłoszeń niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w UE (i na całym świecie) o **więcej niż połowę**⁷⁸, a nawet o **dwie trzecie**⁷⁹, ponieważ obecnie stosowane narzędzia wykrywania nie zadziałają w przypadku komunikacji objętej pełnym szyfrowaniem transmisji.

Z uwagi na to, jak istotną rolę odgrywają niektóre usługi internetowe w rozpowszechnianiu materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka, oraz rzeczywiste i potencjalne znaczenie przedsiębiorstw w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, przedsiębiorstwa te muszą obowiązkowo **wziąć na siebie odpowiedzialność** za ochronę dzieci w ramach swoich produktów zgodnie z prawami podstawowymi UE, w tym z prawem do prywatności i do ochrony danych osobowych.

W 2020 r. Komisja rozpoczęła prace w celu wsparcia działań przedsiębiorstw na rzecz walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie w ramach **Forum UE ds. Internetu**. Forum, które zrzesza wszystkich unijnych ministrów właściwych do spraw wewnętrznych, przedstawicieli wysokiego szczebla największych przedsiębiorstw internetowych, Parlament Europejski i Europol, stanowi od 2015 r. wzór udanej współpracy

⁷² [Ocena zagrożenia wykorzystaniem internetu przez zorganizowane grupy przestępcze w 2018 r.](#), Europol, s. 32.

⁷³ Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez rumuńskie media; zob. [tutaj](#) i [tutaj](#).

⁷⁴ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez niemiecką policję federalną (BKA).

⁷⁵ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez francuską policję.

⁷⁶ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez czeską policję.

⁷⁷ Narodowe Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych, [zgłoszenia przekazane przez dostawców usług elektronicznych w 2019 r.](#)

⁷⁸ Narodowe Centrum ds. Dzieci Zaginionych i Wykorzystywanych, [„End-to-end encryption: ignoring abuse won't stop it” \(„Pełne szyfrowanie: ignorowanie wykorzystywania go nie powstrzyma”\)](#).

⁷⁹ The New York Times, [„An Explosion in Online Child Sex Abuse: What You Need to Know” \(„Eksplzja niegodziwego wykorzystywania dzieci w celach seksualnych w internecie: co powinieneś wiedzieć?”\)](#), 29 września 2019 r.

międzysektorowej w zakresie zwalczania treści o charakterze terrorystycznym w internecie, a obecnie obejmuje również problematykę niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie.

Poza dalszym wspieraniem walki z treściami o charakterze terrorystycznym w internecie Forum UE ds. Internetu będzie stanowić **wspólną przestrzeń do wymiany najlepszych praktyk i informacji na temat wyzwań**, które napotykają podmioty prywatne i publiczne w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie, **aby poprawić wzajemne zrozumienie i wspólnie odnaleźć rozwiązania**. Umożliwi również **koordynację polityczną na wysokim szczeblu**, aby zmaksymalizować skuteczność i efektywność działań w całej UE.

Jedną z konkretnych inicjatyw podjętych w ramach Forum UE ds. Internetu w 2020 r. jest utworzenie technicznego **specjalistycznego procesu**, aby określić i ocenić możliwe rozwiązania, które umożliwiłyby przedsiębiorstwom **wykrywanie i zgłaszanie** niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych dokonywanego za pośrednictwem **łączności elektronicznej, w której stosuje się pełne szyfrowanie transmisji**, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych i bez tworzenia nowych słabych punktów, które mogłyby wykorzystywać przestępcy. Eksperti techniczni ze środowiska akademickiego, sektora przedsiębiorstw, organów publicznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zbadają możliwe rozwiązania dotyczące urządzeń, serwerów i protokołów szyfrowania, które mogłyby zapewnić prywatność i bezpieczeństwo łączności elektronicznej oraz ochronę dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych i seksualnym wykorzystywaniem.

Kluczowe działanie:

⇒ W ramach **Forum UE ds. Internetu** Komisja uruchomiła specjalistyczny proces z udziałem przedsiębiorstw w celu określenia i wstępnej oceny – **do końca 2020 r.** – możliwych technicznych rozwiązań **wykrywania i zgłaszania** niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w **łączności elektronicznej, w której stosuje się pełne szyfrowanie transmisji**, w celu rozwiązania wyzwań **regulacyjnych i operacyjnych** oraz w celu zbadania możliwości zwalczania wspomnianych przestępstw.

8. Poprawa ochrony dzieci na całym świecie dzięki współpracy wielu zainteresowanych stron

Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych jest **rzeczywistym problemem o charakterze globalnym**, który występuje we wszystkich państwach, dotyka wszystkich grup społecznych i funkcjonuje zarówno **w internecie, jak i poza nim**. Szacuje się, że w każdej chwili na całym świecie **ponad 750 000 potencjalnych sprawców szuka ofiar w internecie**, wymieniając się materiałami prezentującymi seksualne wykorzystywanie dziecka, transmitując nagrania prezentujące niegodziwe traktowanie dzieci na żywo, zmuszając dzieci do uczestnictwa w produkcji materiałów o charakterze seksualnym lub nagabując dzieci w celu ich późniejszego wykorzystywania seksualnego⁸⁰.

Na poniższej mapie przedstawiono pobrania **próbki** materiału prezentującego seksualne wykorzystywanie dziecka w czasie rzeczywistym w określonym dniu⁸¹:

⁸⁰ Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Praw Człowieka, [sprawozdanie](#) specjalnego sprawozdawcy ds. handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii z dnia 13 lipca 2009 r.

⁸¹ [Child Rescue Coalition](#), pobrania próbki materiału prezentującego seksualne wykorzystywanie dziecka w dniu 13 lipca 2020 r. Poszczególne kolory kropek oznaczają różne sieci, z których pobrano materiał.

Istnieją również dowody na to, że sprawcy **podróżują do państw trzecich**, aby skorzystać z bardziej pobłażliwych ram legislacyjnych lub mniejszych zdolności egzekwowania przepisów i dokonać niegodziwych czynów bez ryzyka bycia ściganym. Istotną rolę w ochronie dzieci pełni możliwość nałożenia na sprawców przestępstw na tle seksualnym przeciw dzieciom obowiązku **rejestracji** i spełnienia warunków określonych przez sąd lub służby probacyjne po zwolnieniu tych sprawców z więzienia⁸².

Komisja od lat **wspiera ogólnościowe działania** w ramach współpracy obejmującej wiele zainteresowanych stron⁸³, mając świadomość, że **aby pokonać sieć, trzeba stworzyć sieć**. Przykładem jest finansowana przez Komisję i prowadzona w ramach Interpolu **baza ICSE**, w której znajduje się ponad 1,5 mln zdjęć i nagrań oraz która pomogła zidentyfikować **20 000 ofiar na całym świecie** poprzez wspólne działania podejmowane z ponad 60 państwami (i Europem) połączonymi z tą bazą⁸⁴. Komisja współfinansuje również stowarzyszenie **INHOPE**⁸⁵, które zrzesza gorące linie z ponad 40 państw, aby ułatwić usuwanie internetowych materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka, które anonimowo zgłaszają obywatele⁸⁶. Komisja będzie w dalszym ciągu wspierać

⁸² Zob. motyw 43 dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych (2011/93).

⁸³ Przykładowo, [Sojusz na rzecz lepszej ochrony małoletnich w internecie](#) skupia działania Komisji Europejskiej, wiodących przedsiębiorstw z branży IT i mediów, organizacji pozarządowych i UNICEF w celu poprawy jakości otoczenia internetowego z myślą o dzieciach i młodzieży, skupiając się na wzmocnieniu pozycji użytkownika, szerszej współpracy i zwiększaniu świadomości.

⁸⁴ [Międzynarodowa Baza Danych Wizerunków Dzieci Wykorzystywanych Seksualnie Interpolu](#), dane na maj 2019 r.

⁸⁵ Od ponad 20 lat w ramach programu „Bezpieczniejszy internet” (zob. [europejska strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci](#), COM(2012) 196, filar 4) UE wspiera współpracę między organami ścigania, przedsiębiorstwami internetowymi i organizacjami pozarządowymi w UE i na całym świecie, aby zwalczać to przestępstwo, w tym zapewniając finansowanie unijne na rzecz gorących linii.

⁸⁶ Komisja finansuje obecnie gorące linie i centralną bazę skrótów ICCAM w ramach instrumentu „Łącząc Europę”; Komisja zaproponowała, by finansowanie to zapewniano w przyszłości w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Gorące linie analizują zgłoszenia i lokalizację dostawców usług hostingowych oraz przekazują szczegółowe dane na temat potwierdzonych materiałów zawierających pornografię dziecięcą

ogólnoświatowe działania, zapewniając środki finansowe na rzecz rozszerzenia współpracy międzynarodowej. W szczególności UE będzie w dalszym ciągu wspierać inicjatywę „Spotlight”⁸⁷, która jest wspólnym projektem UE i ONZ mającym na celu zapobieganie wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, oraz eliminować to zjawisko w pięciu regionach świata⁸⁸.

W 2012 r. Komisja sfinansowała – wspólnie z właściwymi organami Stanów Zjednoczonych – światowy sojusz przeciwko niegodziwemu traktowaniu dzieci w internecie w celach seksualnych⁸⁹, który zrzeszał 54 państwa w celu poprawy ochrony ofiar, identyfikowania i ścigania sprawców, podnoszenia świadomości i zmniejszenia dostępności materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dziecka w internecie. Inicjatywę tę połączono z podobnym projektem utworzonym w Zjednoczonym Królestwie w 2014 r., WePROTECT, który zrzeszał organy rządowe, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe. W 2016 r. obie inicjatywy zgodziły się połączyć siły i stworzyły **światowy sojusz WePROTECT na rzecz ukrócenia wykorzystywania seksualnego dzieci w internecie**, który obecnie zrzesza 97 rządów, 32 światowe przedsiębiorstwa technologiczne, 33 organizacje społeczeństwa obywatelskiego i instytucje międzynarodowe oraz 5 organizacji regionalnych⁹⁰. Pod koniec 2019 r. organizacja stała się **odrębnym podmiotem prawnym** w postaci fundacji z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowaną w Niderlandach.

Dzięki światowemu sojuszowi WePROTECT poszczególne państwa przyjęły ambitniejsze zobowiązania w celu bardziej skoordynowanego udziału w światowej walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w oparciu o ogólnoświatowe oceny zagrożeń oraz w celu opracowania modelowej reakcji na szczeblu krajowym. Pomogło to w wyjaśnieniu wyzwań i wsparło państwa członkowskie w określeniu osiągalnych i praktycznych celów.

Komisja będzie w dalszym ciągu wspierać sojusz jako członek jego **rady politycznej i współzałożyciel**, w tym poprzez finansowanie. Dzięki temu Komisja **zapewni spójność** z inicjatywami światowymi (w szczególności tymi o charakterze regulacyjnym), które z kolei wesprą i wzmocnią skuteczność działań w UE, umożliwiając państwom członkowskim dostęp do światowych najlepszych praktyk. Jako członek rady politycznej światowego sojuszu WePROTECT, Komisja w szczególności czynnie przyczynia się do podnoszenia norm ochrony dzieci, identyfikacji sprawców i wsparcia dzieci będących ofiarami na całym świecie. Ułatwia to unijne wysiłki na rzecz wymiany najlepszych praktyk z organami krajowymi w państwach trzecich oraz wspierania ich we wdrażaniu międzynarodowych norm w przestrzeni internetowej (tj. ochrony dzieci), zgodnie z unijnym planem działania dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024⁹¹. Komisja od lat wspiera tego rodzaju współpracę światową i uważa światowy sojusz WePROTECT za przodującą

właściwym organom ścigania do celów wszczęcia postępowania karnego i identyfikacji ofiary oraz dostawcom usług hostingowych w celu usunięcia treści. Więcej informacji można znaleźć [tutaj](#).

⁸⁷ Więcej informacji na temat inicjatywy „Spotlight” można znaleźć [tutaj](#).

⁸⁸ UE nawiąże również współpracę z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego (inicjatywa „Joining Forces”) w Afryce Subsaharyjskiej, aby obniżyć poziom przemocy, niegodziwego traktowania, wykorzystywania i zaniedbywania dzieci i młodzieży, w szczególności w państwach najbardziej dotkniętych COVID-19.

⁸⁹ Więcej informacji na temat światowego sojuszu przeciwko niegodziwemu traktowaniu dzieci w internecie w celach seksualnych [tutaj](#).

⁹⁰ Na dzień 17 czerwca 2020 r. Więcej informacji na temat światowego sojuszu WePROTECT można znaleźć [tutaj](#).

⁹¹ Więcej informacji na temat planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 można znaleźć [tutaj](#).

organizację, która zajmuje się koordynacją i usprawnianiem **światowych** działań i zmian przepisów, zapewniając skuteczną reakcję na szczeblu światowym.

Kluczowe działanie:

⇒ *Komisja będzie w dalszym ciągu przyczyniać się do **podnoszenia światowych norm** ochrony dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, promując współpracę obejmującą wiele zainteresowanych stron poprzez **światowy sojusz WePROTECT** i ukierunkowane **finansowanie**.*

KOLEJNE KROKI

W niniejszej strategii przedstawiono ramy wszechstronnego reagowania na rosnące zagrożenie niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych zarówno **w internecie, jak i poza nim**. Strategia ta będzie stanowić ramy odniesienia dla działań UE na rzecz walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych na lata **2020–2025**. Będzie też stanowić podstawę dla powiązanych inicjatyw Komisji, np. **unijnej strategii w zakresie praw dziecka**, która ma zostać przyjęta na początku 2021 r.

W ciągu nadchodzących miesięcy i lat Komisja będzie **ściśle współpracować** z przedsiębiorstwami, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, środowiskiem akademickim, praktykami, badaczami, organami ścigania i innymi organami publicznymi oraz pozostałymi zainteresowanymi stronami w UE (w tym z Parlamentem Europejskim i Radą) i na całym świecie, aby zapewnić **skuteczną analizę i wdrażanie ośmiu inicjatyw przedstawionych w strategii**.

Należy wdrożyć **właściwe ramy prawne**, aby umożliwić skuteczną odpowiedź, w tym poprzez ściganie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, zapobieganie temu zjawisku i zapewnianie pomocy ofiarom przez właściwe podmioty, w tym przedsiębiorstwa.

Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych jest złożoną kwestią wymagającą **maksymalnie szeroko zakrojonej współpracy** między wszystkimi zainteresowanymi stronami, które muszą mieć możliwość, chęć i gotowość do działania. Komisja **nie będzie ustawać w dążeniach** do zapewnienia, że właśnie tak będzie, z uwagi na **pilną konieczność podjęcia skutecznych działań**.

Nasze dzieci są naszą teraźniejszością i przyszłością. Komisja będzie w dalszym ciągu wykorzystywać wszelkie dostępne narzędzia, aby zapewnić, by **nie pozbawiano naszych dzieci przyszłości**.